

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р *Николай Стоянов Стоенчев*, научна специалност „*Статистика и демография*“ – *Институт за изследване на населението и човека при БАН*

Относно: конкурс за **професор** по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Статистика, иконометрия и демография (статистически анализ на външната миграция и анализ на панелни данни)“ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Статистика и иконометрия“, факултет „Приложна информатика и статистика“ на УНСС съгласно Решение на АС №9 / 30.11.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №264 / 8.02.2023 г. на Заместник-ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

- ***Кратка биографична справка***

Венелин Николаев Бошнаков е доцент към катедра „Статистика и иконометрия“ при УНСС – София. В своята трудова дейност той е бил изключително последователен и лоялен към УНСС. Започнал е своята кариера на щатен преподавател през 1998 г. като асистент, става последователно: старши асистент, главен асистент и доцент от 2010 г. до момента.

Заемал е паралелно и за кратко и длъжности в други институции: главен специалист към Министерство на икономическото развитие, външен експерт към Съвместен изследователски център на Европейската комисия, консултант към представителството на Световната банка в България.

Активно се включва в административните дейности в УНСС: бил е член на УС на Центъра за статистически изследвания към УНСС, член на Съвета по Качеството към УНСС (2009-2020), главен секретар на УНСС по науката (2012-2020), научен секретар на катедра „Статистика и иконометрия“ (2018-2020), декан на факултет “Приложна информатика и статистика” (от 2021 г.). Реализирал е множество специализации в страната и в чужбина.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Минималните държавни изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ са съществено преизпълнени. Изпълнени са и допълнителните изисквания, въведени в УНСС. Картата за изпълнение на научно-изследователските и преподавателски активности е попълнена коректно. Прави впечатление, че активностите са разпределени равномерно във времето. Наличието на съществен брой публикации в издания, реферирани и индексирани в световно известни бази от данни само по себе си говори, че кандидатът е изграден учен с признати качества и неговите трудове представляват интерес за широк кръг специалисти от цял свят. Наличието между активностите на кандидата на двама защитили под негово ръководство докторанти свидетелства, че доц. Бошнаков умее да предава своя изследователски опит и да превръща своите знания в продукт с практическа значимост, иновативност и поглед в бъдещето.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Качеството на научно преподавателските активности на доц. Бошнаков е наистина впечатляващо. Главно поле на неговите творчески търсения са: международната миграция и подходното неравенство. В тези направления той участва в национални и международни изследователски екипи за събиране, обработка и интерпретация на масиви от информация и е генератор на идеи относно възможностите за регулиране на тези процеси в интерес на хората, обществото и държавата. Като заместник главен редактор на списание „Статистика“ доц. Бошнаков допринася за разпространение на научни идеи и по този начин обогатява както своите

знания, така и знанията на голям брой статистици, работещи в полето на статистическата наука и практика. Експерт и координатор за България на международни научни мрежи, доц. Бошнаков успешно съчетава своя талант на изследовател и опита си на организатор и по този начин успешно издига престижа на страната ни в международната научна общност.

По време на своята научно-преподавателска кариера доц. Бошнаков е участвал в 17 научни журита, както в УНСС, така и в Българска Академия на Науките и в СА „Д.А.Ценов“ – Свищов. Това означава, че своевременно е бил регистриран в НАЦИД като учен, покриващ държавните стандарти и критерии, и че е широко известен и предпочитан като експерт с ясна визия за нормативната база, регламентираща развитието на академичния състав и учен с авторитет, способен да оцени по достойнство оригинални разработки и творчески приноси. Като гост-изследовател в университетски звена във Великобритания, доц. Бошнаков допринася за трансфер на опит и знания в статистическото изучаване на доходното неравенство и на данъчно-трансферното преразпределение на доходите с помощта на симулационни модели. Като председател на организационния комитет на две международни научни конференции доц. Бошнаков допринася за разпространението на научни идеи и за повишаване на квалификацията на учени и преподаватели. Като експерт по статистически анализ в 3 национални и 1 международен изследователски проект доц. Бошнаков допринася за осъществяване на систематично емпирично изследване на външната миграция на българското население в периода 2007-2019 г. чрез извадкови методи.

Със своя опит и знания доц. Бошнаков допринася за разработването на нови учебни дисциплини за нови специалности в УНСС, предлагащи съвременна квалификация по бизнес-аналитични професии, между които: „Бизнес анализ за управленски решения“, „Анализ на панелни данни със специализиран софтуер“, „Анализ на данни с Ексел“ и др. В помощ на учебния процес доц. Бошнаков е участвал в колективи за написването на 3 учебника в областта на статистиката и иконометрията, които са на високо теоретично равнище и едновременно с това правят приложими и разбираеми алгоритмите за статистически анализ и начините за иконометрично моделиране на икономическите процеси. Високите оценки, които е получил доц.

Бошнаков при провеждането на стандартизираните студентски онлайн-анкети, провеждани в УНСС, показват уменията му да използва диференциран подход в обучението, да поднася учебния материал интересно и разбираемо, да поощрява успехите на обучаемите за справяне с учебните ангажименти.

При провеждането на семинари, кръгли маси и пленарни сесии, свързани с реализацията на образователни проекти, доц. Бошнаков е предпочитан лектор и модератор. Той е участвал като „Експерт по методика на проучванията в рамките на експертна комисия към МОН за реализацията на проект „Управление за ефективно професионално образование“. Доц. Бошнаков е реализирал участие в 13 международни научни форуми за представяне на доклади с научноизследователски резултати, получени при изпълнението на изследователски проекти. Чрез своето участие в дискусии по икономическа проблематика от трибуната на национални масмедии, доц. Бошнаков безспорно е допринесъл за издигане на престижа на университета, в който работи, и за формиране на икономическа компетентност на широки слоеве от населението.

Полученото становище от Съвета по хабилитация на УНСС относно готовността на доц. Бошнаков да придобие академичната длъжност „професор“ е положително.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Съдейки по броя на учебните часове, проведени от кандидата през последните пет години, по броя и тематиката на съставените нови учебни програми и разработените лекционни курсове, както и по броя и тематиката на издадените учебници, убедено мога да твърдя, че доц. Бошнаков притежава необходимия опит, квалификация и тематична концентрация, което го прави елитен университетски преподавател. Заслужава да се отбележи съпадението на тематиката на учебната активност на кандидата и тематиката на конкурса.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Доц. Бошнаков е представил за участие в конкурса общо 29 публикации, от които: една самостоятелна монография, пет глави от колективни монографии,

петнадесет студии и статии, пет научни доклада, три учебника. Дванадесет от тях са на английски език. Девет от тях са самостоятелни. Научната му продукция е посветена основно на външната миграция – количествени аспекти, икономическа активност на завръщащите се мигранти, постигане на целите на външната миграция. Специално внимание е отделено на българската мигрантска общност в Испания. Други аспекти от изследователската му дейност – това са регионални и национални оценки за състоянието на икономиката и на потенциала за нейното развитие. Ползността на получените резултати се състои в тяхната обективност, постигната с помощта на компетентно разработени статистически и иконометрични модели.

Като се има предвид, че външната миграция е носител на сложен микс от ефекти – както социални, така и икономически, изследването на потенциала за външна миграция в монографичен труд на кандидата има неоченима ползност за управлението на социалните процеси и за осигуряването на квалифицирана работна сила за отраслите и дейностите в България. Особено ценно е изследването на факторите, формиращи миграционните нагласи. С помощта на извадковия подход доц. Бошнаков успява да преодолее наличния дефицит от надеждна статистическа информация за изследване на потенциала за външна миграция. На базата на задълбочен анализ на изтласкващите и на задържащите фактори по отношение на външната миграция са формулирани изводи и заключения, касаещи възможните национални и регионални политики за минимизиране на негативите и оползотворяване на позитивите от това демографско явление. Например – чрез анкетно проучване е изследвана вероятността за трайно завръщане в България на българските мигранти в Испания.

В публикация номер 24 „Сегментация на завръщащите се мигранти“ е осъществено групиране на ремигрантите по показатели, очертаващи техния социално-демографски профил (пол, възраст, семейно положение и етническа принадлежност); заетост, доходи, образование, социален статус; тяхната „интегрираност“ в изпращащото общество при завръщането. Усановено е, че с нарастването на продължителността на престоя в чужбина чувствително нараства относителния дял на хората заявили, че са постигнали своите цели. Оказва се, че степента на

удовлетвореност е в зависимост от възможността да спестят средства по време на престоя си в чужбина.

Друг интересен и авангарден аспект от научните изследвания на доц. Бошнаков е проучването на дигиталната конкурентоспособност на фирмите. Съпоставени са разходите и ползите. Вниманието е насочено към разкриване на факторите, формиращи дигиталната конкурентоспособност.

Значимостта на научните трудове на кандидата е подкрепена от представените цитирания.

Наличието на пълния спектър от публикации /монография, глави от монографии, статии, доклади, учебници/ дава възможност на научната общност и на всички заинтересовани лица да се запознаят с резултатите от творческите търсения на доц. Бошнаков. Наличието на баланс между самостоятелни публикации и публикации в съавторство показва умение да се работи в екип, което създава предпоставки за задълбочено и компетентно постигане на поставените научни цели. Наличието на ясно изразен тематичен фокус в публикациите на доц. Бошнаков създава предпоставка проучваните проблеми да се обсъдят многоаспектно, да се проследят в развитие.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам формулираните от автора научни и научно-приложни приноси. Според мен проучването на дигиталната конкурентоспособност на фирмите би могло да присъства към научно-приложните приноси. Представените приноси със сигурност отговарят на постигнатото в научните трудове на кандидата.

Прави впечатление наличието на прецизност и съдържаност при формулирането на приносите. Би било практично при формулирането на приносите към всеки от тях да се споменат публикациите, в които е направен.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към кандидата. Неговите научно-изследователски и преподавателски активности са твърде много, твърде разнообразни и допринасят съществено за издигане на авторитета на катедра „Статистика и иконометрия“ и на Университета за национално и световно стопанство, в който работи.

8. Заключение

На основание на представената документация и на личното ми запознаване с научните трудове на кандидата, убедено предлагам на уважаемото жури да присъди на доц. Венелин Николаев Бошнаков академичната длъжност „професор“.

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Professor Dr. Nikolay Stoyanov Stoenchev, scientific field “Statistics and Demography” – Institute for Population and Human Studies at Bulgarian Academy of Sciences.

Subject: competition for **Professorship** in the Profession Category 3.8 “Economics” in the scientific field “Statistics, econometrics and demography (statistical analysis of external migration and analysis of panel data)” at the University of National and World Economy (UNWE) based in Sofia.

9. Information on the Procedure

The competition was announced for the needs of the Department of Statistics and Econometrics, Faculty of Applied Informatics and Statistics of the UNWE according to Decision of the Academic Council No. 9 dated 30/11/2022. I am a member of the Academic Rank Awarding Jury formed for the competition in accordance with Order No. 264 dated 08/02/2023 and issued by the Deputy Rector for Research and International Cooperation of the UNWE.

10. Information on the candidate

- *Brief biographical note*

Venelin Nikolaev BOSHPNAKOV is an Associate Professor at the Department of Statistics and Econometrics at the UNWE, Sofia. In his work, he has been exceptionally

consistent and loyal to the UNWE, Sofia. He started his full-time teaching career in 1998 as an Assistant Professor, becoming successively: a Senior Assistant Professor, a Chief Assistant Professor and an Associate Professor from 2010 to the present.

He also held positions in other institutions in parallel and for brief periods: chief specialist at the Ministry of Economic Development, external expert at the European Commission's Joint Research Centre, and consultant at the World Bank representative office in Bulgaria.

He is actively involved in UNWE's administrative activities: he was a member of the Managing Board of the Centre for Statistical Research at UNWE, a member of the Quality Council at UNWE (2009-2020), chief secretary of UNWE for science (2012-2020), scientific secretary of Department of Statistics and Econometrics (2018-2020), Dean of the Faculty of Applied Informatics and Statistics (from 2021). He has attended numerous specialisations in Bulgaria and abroad.

11. Fulfilment of the requirements for holding the academic position

11.1. Fulfilment of the quantitative requirements

The minimum state requirements for occupying the Professorship academic position have been substantially exceeded. The additional requirements introduced in the UNWE have also been fulfilled. The card for the implementation of research and teaching activities has been filled out correctly. It is noticeable that the activities are evenly distributed over time. The presence of a significant number of publications in publications referenced and indexed in world-renowned databases in itself indicates that the candidate is a professional scientist with recognised skills and his works are of interest to a wide range of specialists from around the world. This candidate's activities include two doctoral students who defended their theses under his supervision and this testifies that Associate Professor Boshnakov knows how to convey his research experience and turn his knowledge into a product with practical significance, innovation and a view into the future.

3.2. Fulfilment of quality requirements

The quality of Associate Professor Boshnakov's scientific teaching activities is truly impressive. The main field of his creative pursuits are: international migration and income

inequality. In these areas, he makes part of national and international research teams dedicated to the collection, processing and interpretation of data stores and is a generator of ideas about the possibilities of regulating these processes in the interest of people, society and the state. As deputy editor-in-chief of the *Statistika Journal*, Associate Professor Boshnakov contributes to the dissemination of scientific ideas and thus enriches both his knowledge and the knowledge of a large number of statisticians working in the field of statistical science and practice. Expert and coordinator for Bulgaria of international scientific networks, Associate Professor Boshnakov successfully combines his talent as a researcher and his experience as an promoter and thus successfully raises the prestige of our country in the international scientific community.

During his research and teaching career, Associate Professor Boshnakov has been a member of 17 Academic Rank Awarding Juries, both in the UNWE and at the Bulgarian Academy of Sciences as well as at the *D.A. Tsenov Academy of Economics* based in Svishtov, Bulgaria. This means that he was promptly registered with the National Centre for Information and Documentation (NACID) as a scientist meeting State Standards And Criteria, and that he is widely known and preferred as an expert with a clear vision of the legal regulations governing the development of the academic staff and a scientist with reputation, able to evaluate on merit original developments and creative contributions. As a visiting researcher in university departments in the UK, Associate Professor Boshnakov has contributed to the transfer of experience and knowledge in the statistical study of income inequality and tax-transfer redistribution of income using simulation models. As the chairman of the Credentials Committee of two international scientific conferences, Associate Professor Boshnakov has contributed to the dissemination of scientific ideas and to raising the qualifications of researchers and teachers. As an expert in statistical analysis in 3 national and 1 international research projects, Associate Professor Boshnakov contributed to the implementation of a systematic empirical study of the external migration of the Bulgarian population in the period 2007-2019 using sampling methods.

Applying his experience and knowledge, Associate Professor Boshnakov has contributed to the development of new study disciplines for new major subjects at the UNWE, offering modern qualifications in business-related analytical professions, among which: "Business analysis for management decisions", "Analysis of panel data applying

specialised software", "Data analysis with Excel" and others. To help the teaching/learning process, Associate Professor Boshnakov has participated in teams for the writing of 3 textbooks in the field of statistics and econometrics, which are at a high theoretical level and at the same time make applicable and understandable the algorithms for statistical analysis and the ways of econometric modelling of economic processes. The high ranking that Associate Professor Boshnakov received when conducting the standardised online student surveys conducted at the UNWE show his ability to use a differentiated approach in teaching, to present the study material in an interesting and understandable way, and to encourage the success of the students in dealing with their academic commitments.

For the purposes of conducting seminars, round tables and plenary sessions related to the implementation of educational projects, Associate Professor Boshnakov has been selected as a preferred lecturer and moderator. He has participated as an Expert on Research Methodology within the Expert Commission at the Ministry of Education and Culture for the implementation of the Management for Effective Professional Education Project. Associate Professor Boshnakov has participated in 13 international scientific forums for the presentation of reports with research results obtained during the implementation of research projects. Through his participation in discussions on economic issues from the podium of national mass media, Associate Professor Boshnakov has undoubtedly contributed to raising the prestige of the university, in which he works, and for the formation of economic competence of broader community.

The opinion received from the Habilitation Council of UNWE regarding the readiness of Associate Professor Boshnakov to acquire the academic position of “professor” is positive.

12. Evaluation of candidate’s lecturing and teaching

Judging by the number of teaching hours given by the candidate over the last five years, by the number and subject matter of the compiled new study programmes and developed lecture courses, as well as by the number and subject matter of the issued textbooks, I can confidently assert that Associate Professor Boshnakov has the necessary experience, qualifications and subject concentration that make him an elite university teacher. It is worth noting the coincidence of the topic of the candidate's educational activity

and the topic of the competition. General characteristics of the presented scientific works/publications

13. Brief characteristics of presented academic works and publications

Associate Professor Boshnakov submitted a total of 29 publications for participation in the competition, of which: one monograph authored by him only, five chapters of collective monographs, fifteen studies and articles, five scientific reports and three textbooks. Twelve of them are in English. Nine of them are independent. His scientific output is mainly devoted to external migration, namely to quantitative aspects, economic activity of returning migrants, and to the achievement of the goals of external migration. More specifically, his work focuses the Bulgarian migrant community in Spain, among others. Other aspects of his research activities are regional and national assessments of the state of the economy and the potential for its development. The usefulness of the results obtained lies in their objectivity, levered by competently developed statistical and econometric models.

Considering that external migration is the bearer of a complex mix of effects – both social and economic – the study of the potential for external migration in a candidate's monograph is of utter utility for the management of social processes and the provision of skilled labour force for industries and activities in Bulgaria. The study of the factors shaping migration attitudes is particularly valuable. With the help of the sample approach, Associate Professor Boshnakov managed to overcome the available deficit of reliable statistical information for researching the potential for external migration. Based on an in-depth analysis of the pushing and restraining factors in relation to external migration, conclusions have been formulated regarding possible national and regional policies to minimise the negatives and utilise the positives of this demographic phenomenon. For example, the probability of a permanent return to Bulgaria of Bulgarian migrants in Spain was investigated through a survey.

In publication number 24 entitled Segmentation of Returning Migrants, grouping of returnees was made according to indicators outlining their socio-demographic profiles (gender, age, marital status and ethnicity); employment, income, education, social status; their “integration” into the sending society upon their return to their homeland. He established that as the length of stay abroad increases, the relative share of people who stated

that they have achieved their goals has also increased significantly. It turns out that the degree of satisfaction depends on the opportunity to save money during their stay abroad.

Another interesting and avant-garde aspect of Associate Professor Boshnakov's scientific research is the study of the digital competitiveness of companies. Costs and benefits were compared. The focus was on uncovering the factors shaping digital competitiveness.

The significance of the candidate's scientific works is supported by the citations presented.

The availability of the full spectrum of publications (monograph, chapters of monographs, articles, reports, textbooks) gives the scientific community and all interested parties the opportunity to become familiar with the results of the creative researches of Associate Professor Boshnakov. The presence of a balance between independent publications and co-authored publications shows the ability to work in a team, which creates prerequisites for thorough and competent achievement of the set scientific goals. The presence of a clearly expressed thematic focus in the publications of Associate Professor Boshnakov creates a prerequisite for the studied problems to be discussed in many aspects, to be followed in development.

14. Evaluation of scientific and scientifically applied contributions

I accept the scientific and applied scientific contributions as formulated by the author. In my opinion, the study of the digital competitiveness of companies could be well included into the list of author's applied scientific contributions. The list of contributions certainly corresponds to the achievements of the candidate's scientific works.

Precision and restraint typical of the formulations of those contributions is impressive. When formulating the candidate's contributions, it would make a practical sense if each of them goes coupled with mentioning the publications where those contributions appeared, one by one.

15. Critical remarks and recommendations

I do not have any critical remarks to the candidate. The list of his research and teaching activities is too long, too diverse and contributes significantly to raising the authority of the Department of Statistics and Econometrics and the University of National and World Economy, where he is employed.

16. Conclusion

On the basis of the presented documentation and my personal acquaintance with the scientific works of the candidate, I confidently propose to the esteemed jury to award Associate Professor Venelin Nikolaev BOSHNAKOV the academic position of PROFESSOR.

20/03/2023 Sofia

Signed:

20.03.2023 г. / гр. София

Подпис: